

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

TEKST UJEDNOLICONY

KGP.411.002.02.2016

S/16/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*Tekst dokumentu ujednolicony po rozpatrzeniu przez
Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli zastrzeżeń zgłoszonych do
wystąpienia pokontrolnego
(uchwała Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli
z dnia 25 maja 2017 r., znak KPK-KPO.443.077.2017).*

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

KGP.411.002.02.2016 S/16/002 – Dochodzenie należności Skarbu Państwa z tytułu niezrealizowania projektów dofinansowanych z POIiŚ dla Spółki Widok Bio-Energia sp. z o.o. i spółek z grupy kapitałowej Widok Energia, obejmująca także kontrolę dofinansowania Widok Energia sp. z o.o. (obecnie w likwidacji) przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Kontrolerzy

Agnieszka Kowalska-Frączyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/84/2016 z dnia 29 listopada 2016 r.

Jerzy Skalski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/85/2016 z dnia 29 listopada 2016 r.

Eliza Błaszczyk, doradca prawny, legitymacja służbowa nr 15414.

(Dowód: akta kontroli str. 1-3)

Jednostka
kontrolowana

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie¹
ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Pani Patrycja Klarecka, Prezes PARP, poprzednio w latach 2009-2016 Pani Bożena Lublińska-Kasprzak i w latach 2006-2009 Pani Danuta Jabłońska.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli² stwierdziła nieprawidłowość w działalności kontrolowanej jednostki w latach 2008-2016 związaną z dofinansowaniem ze środków publicznych projektu³ „Innowacyjna technologia produkcji pelet w zakładzie granulacji biomasy Widok Energia” na podstawie umowy z dnia 27 listopada 2009 r. nr UDA-POIG.04.04.00-22-009/08, zawartej ze spółką Widok Energia sp. z o.o.⁴ Celem Projektu było utworzenie nowego przedsiębiorstwa poprzez budowę zakładu granulacji biomasy produkującego paliwo ekologiczne zaliczane do odnawialnych źródeł energii (OZE), z wykorzystaniem innowacyjnej linii technologicznej⁵.

¹ Dalej: PARP lub Agencja.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: Projekt.

⁴ Dalej także: Wnioskodawca, beneficjent, Spółka.

⁵ We wniosku o dofinansowanie złożonym przez Widok Energia sp. z o.o., w zapisach dotyczących posiadanych zasobów na realizację Projektu dofinansowanego z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka wskazano, że realizacja Projektu będzie podstawą do kontynuacji zaplanowanych kolejnych działań inwestycyjnych. Między innymi dotyczyło to budowy elektrociepłowni na biomasę na sąsiedniej działce, którą miała realizować Spółka Widok Energia sp. z o.o., a ostatecznie przejęła spółka Widok Bio-Energia sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie (z grupy kapitałowej Widok Energia). Dofinansowanie nastąpiło w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w wyniku zawarcia z Ministrem Gospodarki umowy z dnia 15 września 2011 r. Nr POIS.09.04.00-00-076/10/10 na Projekt „Budowa elektrociepłowni na biomasę Widok Energia w miejscowości Koniecwałd, powiat Sztumski”. Umowa ta nie została zrealizowana i ostatecznie została rozwiązana, a Ministerstwo Energii nadal dochodzi zwrotu wypłaconej zaliczki w wysokości 5 000 000 zł.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na oparciu oceny zdolności finansowej wnioskodawcy (jako warunku niezbędnego do udzielenia dofinansowania), na nieaktualnej promesie kredytowej.

NIK zwróciła uwagę na zasadność dokonania oceny funkcjonowania zakupionej innowacyjnej linii technologicznej do produkcji peletu, która powinna zostać przeprowadzona na zakończenie realizacji Projektu, jak również w trzyletnim okresie utrzymania jego trwałości od zakończenia jego realizacji z powodu nieosiągnięcia zakładanej wydajności produkcji peletu i nieosiągnięcia zakładanych wskaźników rezultatu określonych w umowie o dofinansowanie, z uwzględnieniem:

- faktycznej sprawności kupowanego i wdrażanego rozwiązania technologicznego, a nie tylko na podstawie uwzględnienia wskazanego we wniosku o dofinansowanie okresu jego stosowania na świecie nie dłuższej niż trzy lata;
- konsekwencji pominięcia powyższych elementów oceny, prowadzących do tego, że PARP nie mogła stwierdzić podstaw do rozwiązania umowy o dofinansowanie i żądania zwrotu dofinansowania w pełnej wysokości, Agencja miała jedynie podstawę do żądania zwrotu części dofinansowania z powodu potwierzonego⁶ naruszenia przez beneficjenta procedur postępowania w związku z użytkowaniem przez osoby trzecie poza miejscem lokalizacji Projektu maszyn rolniczych zakupionych w ramach dofinansowania.

NIK nie kwestionuje stanowiska PARP, że na podstawie zgromadzonej przy współudziale Agencji Rozwoju Pomorza SA⁷ dokumentacji nie było możliwości obiektywnego dokonania pełnej oceny zrealizowania celu Projektu, a tym samym stwierdzenia czy doszło do naruszenia warunku utrzymania trwałości Projektu.

Tym niemniej, należy uwzględnić, że mimo upływu okresu trwałości Projektu, będzie możliwe dochodzenie zwrotu całości dofinansowania, jeśli prowadzone postępowanie prokuratorskie przeciwko władzom Spółki ewentualnie wykaże, że w okolicznościach tej sprawy zaszło tzw. „oszukańcze bankructwo”⁸, gdyż Spółka realizująca inwestycję została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej.

Odzyskanie części udzielonego dofinansowania określonej do zwrotu przez PARP z tytułu użytkowania części maszyn rolniczych przez osoby trzecie, wobec niedokonania dobrowolnie zwrotu środków przez Spółkę, prowadzone jest w ramach postępowania upadłościowego. W dniu 28 kwietnia 2016 r. wierzytelność ta, w łącznej kwocie 4 325 264,75 zł została zgłoszona przez PARP do sądziego-komisarza.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Dofinansowanie Projektu ze środków publicznych nastąpiło m. in. na podstawie uznania promesy kredytowej wystawionej przez Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim, stanowiącej załącznik do wniosku Spółki o dofinansowanie. Dodatkowa opinia banku przesądziła o uznaniu przez ekspertów oceniających wnioski o wiarygodności kredytowej wnioskodawcy. W dacie podjęcia decyzji o dofinansowaniu ważność promesy kredytowej już upłynęła.

⁶ Potwierzonego przez Ministra Rozwoju w trybie postępowania odwoławczego od decyzji PARP o zwrocie części dofinansowania, uznającego, że naruszono jedynie procedury postępowania, a nie pobrano dofinansowania nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

⁷ Przeprowadzającej, jako RIF kontrole realizacji Projektu na zlecenie PARP.

⁸ Prokuratura Okręgowa w Gdańsku V Wydział Śledczy w sprawie o sygn. akt V Ds. 85/12 prowadzi wielowątkowe śledztwo w sprawie licznych potencjalnych przestępstw związanych z działalnością Grupy Kapitałowej Widok Energia. Postępowanie prowadzone przez organy ścigania nie zostało dotychczas zakończone.

Umowa o dofinansowanie na kwotę 12 794 101,20 zł (po zmianach 12 420 310,72 zł) i umowa kredytowa na kwotę 19 231 651,80 zł wraz z umową przelewu wierzytelności z umowy dofinansowania na rzecz banku kredytującego inwestycję, zostały tak skonstruowane, że Spółka miała do bieżącej dyspozycji jedynie 25% dofinansowania udzielonego ze środków publicznych w formie refundacji wydatków.

W konsekwencji przyczyniało się to do powstania opóźnień w realizacji Projektu i przedłużania okresu kwalifikowalności wydatków łącznie o rok i trzy miesiące⁹.

W przedłużającym się okresie realizacji Projektu nie przeprowadzono kontroli sprawdzających u beneficjenta, obejmujących trzeci i czwarty wniosek o płatność¹⁰. W ramach czwartego wniosku, na największą kwotę wydatków 7 105 227,25 zł, nie rozliczono 10 zadań objętych wnioskiem o płatność, które miały być zrealizowane za planowaną kwotę 2 053 141,97 zł. Ostatecznie zadania te zostały rozliczone w ramach piątego wniosku o płatność końcową po przeprowadzeniu kontroli sprawdzających na zakończenie realizacji Projektu. W ramach tych kontroli nie przedstawiono danych dotyczących osiągnięcia wskaźnika rezultatu za rok 2012 – wartość przychodów z eksportu w wyniku realizacji Projektu. Ocenę funkcjonowania linii technologicznej do produkcji peletu, na którą udzielono dofinansowania, oparto o dane zawarte w opiniach załączonych do wniosku o dofinansowanie, dotyczących spełnienia warunku innowacyjności, bez zbadania faktycznej sprawności zakupionego/wdrażanego rozwiązania technologicznego.

W trakcie trzyletniego okresu trwałości Projektu, (biegnącym od daty zakończenia jego realizacji¹¹) pismem z 10 lipca 2013 r. Spółka poinformowała PARP o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu. Ostatecznie Spółka została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej dnia 21 stycznia 2016 r.

Podjęte przez Regionalną Instytucję Finansującą¹² działania w celu dokonania analizy sytuacji finansowej beneficjenta oraz zachowania trwałości Projektu w okresie utrzymania trwałości Projektu, wykazały nieprawidłowości polegające na użytkowaniu przez osoby trzecie maszyn zakupionych w ramach dofinansowania. W dniu 7 maja 2014 r. RIF rekomendowała rozwiązanie umowy o dofinansowanie, co zostało podtrzymane 5 czerwca 2014 r. w wyniku kontroli uzupełniającej. W ramach dalszych, przedłużających się czynności kontrolnych RIF, potwierdzane były jedynie nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia 1083/2006¹³, natomiast nie kwestionowano funkcjonowania linii technologicznej do produkcji peletu. Stąd też PARP nie miała podstaw do zmiany stanowiska dotyczącego uznania trwałości efektów Projektu jako całości i narzucenia obowiązku zwrotu

⁹ Okres kwalifikowalności wydatków w myśl pierwotnego brzmienia umowy o dofinansowanie to okres od 1 grudnia 2009 r. do 31 marca 2011 r., zmieniony ostatecznie na okres od 1 stycznia 2010 r. do 15 czerwca 2012 r.

¹⁰ Rozliczono trzeci wniosek o płatność na kwotę 932 491,26 zł i czwarty wniosek o płatność na kwotę 7 105 227,25 zł. Wcześniej rozliczono pierwszy i drugi wniosek o płatność na łączną kwotę 3 306 257,32 zł, w tym zaliczkę w kwocie 1 924 929,00 zł. Piąty wniosek o płatność był to wniosek końcowy, rozliczający całość udzielonego dofinansowania.

¹¹ Okres od 15 czerwca 2012 r. do 15 czerwca 2015 r.

¹² tj. Agencję Rozwoju Pomorza SA. Dalej: RIF.

¹³ Rozporządzenie Rady WE 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 2006 r., s. 25-27 ze zm.) ze zmianą wynikającą z pkt 9 i 17 Preambuły oraz art. 1 pkt 8 i art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE Nr 539/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. UE L 158 z 2010 r., str. 1) - definicja "nieprawidłowości": jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego. Rozporządzenie uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r., z tym że stosuje się je nadal po dniu 31 grudnia 2013 r. do pomocy lub do danych operacji aż do ich zamknięcia.

jedynie części dofinansowania¹⁴, pomimo że zainstalowana linia technologiczna okazała się wadliwa i wymagała modyfikacji. W ocenie NIK mogło to jednak mieć wpływ na ocenę trwałości Projektu jako całości, czego jednak nie dokonano. W dniu 12 lutego 2015 r. PARP zawiadomiła Spółkę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu części środków pochodzących z umowy o dofinansowanie.

Ostatecznie PARP nie stwierdziła podstaw do rozwiązania umowy o dofinansowanie, gdyż inwestycja była już zakończona¹⁵. Agencja zażądała zwrotu części dofinansowania z tytułu pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości, choć użytkowanie przez osoby trzecie maszyn rolniczych zakupionych ze środków pochodzących z dofinansowania powinno być ocenione jako naruszenie przez beneficjenta procedur postępowania.

Finalne rozliczenie Projektu z PARP opiewało na 12 500 883,18 zł, przy czym do zwrotu pozostawała kwota 2 975 615,25 zł wraz z odsetkami. Ostateczna decyzja w tej sprawie została wydana przez Ministra Rozwoju w trybie odwoławczym w dniu 22 kwietnia 2016 r. Decyzja ta utrzymała w mocy rozstrzygnięcie PARP z 18 listopada 2015 r. o obowiązku zwrotu ww. środków. Wobec ogłoszenia upadłości likwidacyjnej Spółki, PARP w dniu 28 kwietnia 2016 r. zgłosiła powyższą wierzytelność w łącznej kwocie 4 325 264,75 zł¹⁶. Ponieważ PARP nie ustanowiła zabezpieczeń rzeczowych na zakupionych środkach trwałych, prawdopodobieństwo jej odzyskania jest w ocenie NIK niewielkie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wybór projektu do otrzymania dofinansowania

Opis stanu
faktycznego

1. Podczas pierwszej obligatoryjnej oceny merytorycznej (ocena w systemie zero-jedynkowym) przeprowadzonej przez Komisję Konkursową w PARP, wniosek Spółki o dofinansowanie realizacji projektu „Innowacyjna technologia produkcji pelet w zakładzie granulacji biomasy Widok Energia” nie uzyskał oceny pozytywnej w związku z brakiem spełnienia wszystkich kryteriów obligatoryjnych¹⁷, o czym Wnioskodawca został powiadomiony pismem z 16 grudnia 2008 r. Ocena wniosku, przeprowadzona w okresie wrzesień-listopad 2008 r., przez dwóch ekspertów oceniających, uwzględniała innowacyjność, kryteria finansowe i inne. Oceniający uznali za spełnione m.in.:

- wskaźniki produktu i rezultatu,
- kryterium finansowe w zakresie wykazania opłacalności finansowej;
- kryterium zapewnienia trwałości rezultatów przez okres minimum trzech lat od zakończenia projektu – na podstawie deklaracji Wnioskodawcy;
- kryterium dysponowania zasobami gwarantującymi realizację projektu – zasoby materialne i know-how; część miała być zakupiona dopiero w ramach Projektu;

¹⁴ Pierwsze pismo w sprawie zwrotu części dofinansowania w kwocie 2 718 562,35 zł wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych od dnia przekazania środków PARP wystosowała 19 stycznia 2015 r.

¹⁵ Potwierdziła to także kontrola Państwowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Sztumie, na podstawie której wydano decyzję z dnia 25 listopada 2011 r. o pozwoleniu na użytkowanie hali zakładu granulacji biomasy rolniczej z siecią kanalizacji deszczowej. W decyzji stwierdzono, że inwestycja została zrealizowana w pełnym zakresie i nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁶ Brak informacji o przyjęciu lub odrzuceniu ww. wierzytelności przez sędziego komisarza oraz o sporządzeniu listy wierzytelności.

¹⁷ Do oceny wniosku w PARP miał zastosowanie Regulamin przeprowadzania konkursu w ramach POIG dla działania 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym m.in. w wersji z 30 października 2008 r.

- kwestie formalnoprawne – przedsiębiorca zadeklarował, że pozwolenie na budowę hali i silosów przedstawi przed podpisaniem umowy.

Podczas obligatoryjnej oceny merytorycznej wniosku uznano także za spełnione kryteria dotyczące innowacyjności projektu. Za innowacyjne uznano zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych prowadzących do powstania i wprowadzenia na rynek nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu oraz nie dłuższy niż trzy lata okres stosowania kupowanego/wdrażanego rozwiązania technologicznego na świecie. Pierwszy z oceniających uznał, że Projekt przyczynia się do dywersyfikacji produkcji energii poprzez wytworzenie granulatu ze słomy oraz że opisana w projekcie technologia produkcji peletu jest stosowana na świecie krócej niż jeden rok. Drugi z ekspertów uznał oba elementy kryterium za spełnione na podstawie załączonej opinii o innowacyjności, jednak w uzasadnieniu swojej oceny zaznaczył, że jego zdaniem „opinia jest wystawiona nieprawidłowo”, gdyż pelety wykonane bez użycia lepiszcza są dostępne na rynku polskim i można je z łatwością znaleźć w Internecie (podał przykładowy link).

Eksperci negatywnie ocenili spełnienie kryterium finansowego, polegającego na potwierdzeniu zdolności Wnioskodawcy do sfinansowania Projektu. Uznali oni, że Spółka nie posiada środków na sfinansowanie Projektu. W arkuszu oceny jeden z oceniających wskazał, że załączona promesa Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim z 24 lipca 2008 r. na kredyt inwestycyjny na 30% wydatków kwalifikowanych na kwotę 6,4 mln zł, została obwarowana koniecznością: wniesienia kaucji (na lokaty terminowe) w wysokości 6 mln zł, co powodowało, że do wyliczenia zdolności Wnioskodawcy do sfinansowania Projektu można było przyjąć maksymalnie 400 tys. zł. Obaj eksperci ocenili, że Wnioskodawca nie posiada środków na wniesienie kaucji i przedstawiona promesa jest niewiarygodna.

Od powyższej obligatoryjnej oceny informacji zawartych we Wniosku Spółka wniosła protest, który wpłynął do PARP w dniu 8 stycznia 2009 r. W wyniku procedury odwoławczej nowi eksperci ostatecznie uznali protest za zasadny i dokonali pozytywnej oceny zdolności Wnioskodawcy do sfinansowania Projektu (luty 2009 r.). Podtrzymując wątpliwości zawarte w pierwotnej ocenie, uznali jednak za kluczowe załączone do protestu pismo prezentujące stanowisko Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim, dotyczące zdolności Wnioskodawcy do sfinansowania Projektu. Wskazali także na spełnienie literalnych wymogów wynikających z *Przewodnika po kryteriach*¹⁸ (promesa zapewniająca finansowanie co najmniej 30% wydatków kwalifikowanych, zgodna ze wzorem dla działania 4.4). Wniosek Spółki w związku z uzyskaniem pozytywnej oceny merytorycznej obligatoryjnej został przekazany do drugiego etapu konkursu.

2. W drugim etapie konkursu ocena merytoryczna fakultatywna Projektu została przeprowadzona przez Komisję Konkursową w marcu i kwietniu 2009 r. Eksperti – ci sami, którzy wcześniej pozytywnie ocenili innowacyjność Projektu w ramach oceny obligatoryjnej – na tym etapie przyznali jedynie 15 punktów (na 46 możliwych) w zakresie dwóch z czterech kryteriów dotyczących innowacyjności Projektu.

Pierwsze kryterium innowacyjności dotyczyło zakupu lub wdrożenia technologii znanej i stosowanej na świecie nie dłużej niż rok, bądź technologii, której stopień rozprzestrzenienia na świecie w danej branży nie przekracza 5%. Projekt nie uzyskał przewidzianych z tego tytułu 21 punktów. Jeden z ekspertów wskazał, że

---

¹⁸ *Przewodnik po kryteriach wyboru finansowanych w ramach POIG dla wszystkich osi priorytetowych, 2007-2013* opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego - Instytucję Zarządzającą Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności).

technologia otrzymywania peletu przedstawiona przez Wnioskodawcę znana jest od lat 80-tych, jej rozpowszechnianie na świecie przekracza 5%, a pelety bez użycia lepiszczy są dostępne na rynku polskim (ok. 50% produktów). Drugi ekspert wskazał, że w biznesplanie Wnioskodawcy wymienił kluczowe elementy technologii chronione prawami własności przemysłowej zgłoszonymi w latach 1983-2005. Załączona do wniosku opinia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (UWM) nie została uznana za bezstronną, gdyż Wnioskodawca współpracował z tym podmiotem.

Drugie kryterium innowacyjności dotyczące wykorzystania przez Projekt elementów prowadzonych lub zakupionych przez Wnioskodawcę prac badawczo-rozwojowych, zostało uznane przez ekspertów za niespełnione. W związku z tym wniosek nie otrzymał przewidzianych z tego tytułu 10 punktów. Jeden z ekspertów uznał, że Widok Energia sp. z o.o. nie przedstawiła jasno zakresu zakupionych prac badawczo-rozwojowych, a stwierdzenia przytaczane w biznesplanie jako rezultat tych prac są „trywialne” i powszechnie znane. Drugi z oceniających uznał między innymi, że badania B+R są na tak ogólnym poziomie, że Wnioskodawca jedynie „wyważa otwarte drzwi”.

Ostatecznie Projekt został oceniony negatywnie i uzyskał łącznie 52 na 100 możliwych punktów, o czym PARP powiadomił Wnioskodawcę pismem z 11 maja 2009 r.

Protest Wnioskodawcy, który wpłynął 28 maja 2009 r. odnosił się do oceny obu kryteriów dotyczących innowacyjności Projektu, a także kryterium z zakresu posiadania przez Wnioskodawcę prawa ochronnego na wzór użytkowy oraz know-how. W związku z zawarciem przez Spółkę umowy licencyjnej na korzystanie z prawa ochronnego na wzór użytkowy i know-how na prasę do zgniatania i belowania odpadów, będącą elementem Projektu, protest w ostatnim zakresie uznano za zasadny i przyznano wnioskowi Spółki kolejne 10 pkt.

W zakresie dwóch kryteriów dotyczących innowacyjności, protest uznano za niezasadny, a Komisja Konkursowa w lipcu 2009 r. podtrzymała poprzednią negatywną ocenę w tym zakresie. Wniosek Spółki o dofinansowanie otrzymał łącznie 62 punkty i znalazł się na liście projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, ale z powodu braku środków nie zostały rekomendowane do dofinansowania¹⁹.

3. W wyniku ponownej oceny innowacyjności Projektu we wrześniu 2009 r., w zakresie kryteriów, co do których uznano zasadność odwołania, Komisja Konkursowa ostatecznie pozytywnie oceniła wniosek Spółki w zakresie kryterium innowacyjności i przyznała kolejne 21 punktów. Oceniający zweryfikowali swoje dotychczasowe stanowisko, w związku z zapisami *Przewodnika po kryteriach*. Według jego zapisów, jeżeli opinia została sporządzona zgodnie z obowiązującym wzorem, a jej zapisy potwierdzają spełnienie ocenianego kryterium przez Projekt jako „kategoryczną dyspozycję dla ocenianego”, to wówczas opinia taka stanowi podstawę do przyznania 21 punktów. Uwzględniono więc opinię UWM i zawartą w niej konkluzję: „Ze względu na projekt uwzględniający kompleksową budowę zakładu granulacji słomy z wykorzystaniem nowych i innowacyjnych maszyn firmy Kahl, ocenianą technologię oraz produkt należy uznać za innowacyjne w skali światowej, stosowane krócej niż 1 rok”.

---

¹⁹ Zgodnie z obowiązującym wówczas Regulaminem przeprowadzania konkursu w ramach POIG dla działania 4.4. wnioski były umieszczane na liście projektów rekomendowanych do dofinansowania po uzyskaniu co najmniej 60 punktów i w sytuacji, gdy budżet przeznaczony na daną rundę aplikacyjną pozwalał na jego sfinansowanie.

Komisja Konkursowa podtrzymała natomiast negatywną ocenę co do niespełnienia kryterium innowacyjności, polegającego na wykorzystywaniu przez Projekt elementów prowadzonych lub zakupionych prac B+R (nie przyznano 10 punktów)²⁰.

W związku z powyższymi ocenami, ostatecznie wniosek otrzymał pozytywną ocenę i łącznie 83 punkty (na 100 punktów), dzięki czemu znalazł się w suplemencie nr 5 do protokołu z oceny dokonanej przez Komisję Konkursową ds. oceny merytorycznej wniosków w ramach POIG 4.4. złożonych w ramach I rundy aplikacyjnej z 2008 r. Suplement ten dotyczył wniosków, które zostały przywrócone do ponownej oceny w wyniku pozytywnie rozpatrzonych odwołań.

(Dowód: akta kontroli str. 20-134, 542, 742-757)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość w zakresie oceny przez PARP zdolności finansowej wnioskodawcy.

W promesie kredytowej wystawionej przez Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim, stanowiącej załącznik do wniosku Spółki o dofinansowanie, nie wskazano kto ma ustanowić zabezpieczenie spłaty kredytu objętego tą promesą. W trakcie pierwszej oceny Wniosku o dofinansowanie eksperci oceniali promesę przy założeniu, że do wniesienia kaucji zobowiązany jest Wnioskodawca (nie posiadający środków na ten cel). Tymczasem Widok Energia sp. o.o. w ramach protestu z 5 stycznia 2009 r. przedstawiła pismo – „Stanowisko Banku” (z tego samego dnia), w którym Bank wskazał na realność kaucji gwarancyjnej na podstawie oceny zdolności kredytowej Wnioskodawcy i przyznania promesy kredytowej przyjmując, że kaucja zostanie wpłacona przez udziałowca Wnioskodawcy – firmę Widok sp. z o.o., co nie było poparte żadnymi dokumentami.

Przedstawiając powyższe stanowisko Bank nie podejmował jednak żadnego ryzyka, gdyż w dacie rozpatrywania protestu oraz w czasie dokonywania ponownej oceny zdolności Spółki do sfinansowania projektu przez Komisję Konkursową (ocena dwóch ekspertów z 17 i 18 lutego 2009 r.) – minął już sześciomiesięczny okres ważności promesy kredytowej udzielonej przez Bank w dniu 24 lipca 2008 r.²¹. Zatem ocena Banku odnośnie zdolności kredytowej wnioskodawcy, jego możliwości finansowania i wykonalności inwestycji była zgodna ze stanem faktycznym w dacie wystawienia „Stanowiska Banku”, to jednak stała się bezprzedmiotowa w dacie ponownej oceny kryterium finansowego przez Komisję Konkursową. Ocena zdolności do sfinansowania projektu przez Wnioskodawcę odnosiła się do stanu, gdy Wnioskodawca nie dysponował ważną promesą kredytową. Zdaniem NIK w dacie powtórnej merytorycznej oceny obligatoryjnej nie została potwierdzona zdolność wnioskodawcy do sfinansowania Projektu.

PARP nie wymagała od Spółki przedłużenia okresu ważności wspomnianej promesy kredytowej lub przedstawienia nowej promesy kredytowej, w związku z czym wspomniana nieważna promesa z 24 lipca 2008 r. stanowiła podstawę zawarcia umowy o dofinansowanie Projektu w dniu 27 listopada 2009 r. Tymczasem jeden z ekspertów, w arkuszu oceny z dnia 18 lutego 2009 r., wskazał na konieczność weryfikacji możliwości finansowania Projektu środkami pochodzącymi z kredytu przed podpisaniem umowy na dofinansowanie. Faktycznie dopiero umowa zawarta z Bankiem Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie w dniu 6 maja 2010 r. zapewniła Wnioskodawcy środki kredytowe na współfinansowanie realizowanego Projektu.

---

²⁰ Zaliczono natomiast 5 pkt z tytułu nawiązania trwałej współpracy z Instytutem Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu na podstawie umowy z dnia 23 sierpnia 2010 r. obowiązującej do 31 grudnia 2013 r.

²¹ W dniu 24 stycznia 2009 r.

W ramach pozytywnej merytorycznej oceny obligatoryjnej dokonanej w wyniku procedury odwoławczej uznano zatem wiarygodność finansową Wnioskodawcy na podstawie nieważnej promesy kredytowej, przyjmując faktycznie nowe, niezwerifikowane okoliczności dotyczące gotowości wpłaty kaucji gwarancyjnej przez współdziałowca Wnioskodawcy, co finalnie przesądziło o uznaniu protestu za zasadny i zakwalifikowaniu wniosku Spółki do dalszego etapu – merytorycznej oceny fakultatywnej.

(Dowód: akta kontroli str. 20-63, 643-670, 739-741)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Minimalna liczba punktów, która kwalifikowała wniosek do dofinansowania w ramach POIG 4.4. w I rundzie aplikacyjnej z 2008 r. wynosiła 75 – zgodnie z decyzją Instytucji Pośredniczącej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego) z listopada 2008 r. Projekt, uzyskując 62 punkty w wyniku uwzględnienia pierwszego protestu od negatywnej oceny merytorycznej fakultatywnej (pkt 9 arkusza) nie miał zatem szans na uzyskanie dofinansowania bez pozytywnej oceny kryterium z zakresu innowacyjności – zakupu/wdrożenia technologii znanej i stosowanej na świecie nie dłużej niż jeden rok wycenionej na 21 punktów (pkt 1 arkusza).

W wyniku kilkakrotnej oceny wniosku o dofinansowanie w zakresie kryteriów dotyczących innowacyjności Komisja Konkursowa finalnie uznała, że Projekt zakłada zakup/wdrożenie technologii znanej i stosowanej na świecie nie dłużej niż jeden rok mimo, że kilkakrotnie na etapie merytorycznej oceny fakultatywnej wniosku eksperci przedstawiali szereg danych i faktów świadczących o braku innowacyjności technologii produkcji pelet prezentowanej w projekcie Spółki. Eksperti, traktując literalnie zapisy *Przewodnika po kryteriach* oraz stosując się do wytycznych przekazywanych przez Przewodniczącego Komisji Konkursowej w zakresie sposobu postępowania w przypadku, gdy oceniający nie zgadza się z informacjami zawartymi w opinii o innowacyjności, musieli uznać za spełnione kryterium innowacyjności jedynie na podstawie stwierdzeń zawartych w opinii UWM, wystawionej na odpowiednim wzorze.

NIK wskazuje, iż zgodnie z założeniami działanie 4.4²² powinno obejmować nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym, tymczasem między innymi – jak zauważyli oceniający eksperci – technologia użyta w Projekcie została objęta działaniami mającymi na celu ochronę praw własności przemysłowej w latach 1983, 1999, 2000, 2005, a sam produkt – wytwarzany metodą przedstawioną we wniosku Spółki, obecny był na polskim rynku od szeregu lat.

(Dowód: akta kontroli str.56-64, 66-130, 742-757)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność jednostki w kontrolowanym zakresie.

2. Zapewnienie dofinansowania

Opis stanu
faktycznego

Zadania PARP dotyczące Działania 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* osi priorytetowej 4 *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* PO IG

²² Zgodnie z § 23 ust. 2 obowiązującego ówczesnie rozporządzenia z dnia 7 kwietnia 2008 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 (Dz.U. Nr 68, poz. 414 ze zm.), wsparcie na inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym mogło być udzielone przedsiębiorcy, który spełnia między innymi następujące warunki: 1) dokonuje inwestycji w zakresie zastosowania nowych rozwiązań technologicznych w działalności produkcyjnej lub usługowej, prowadzących do wprowadzenia nowych lub znacząco ulepszonych produktów; 2) zobowiąże się do utrzymania trwałości projektu, w szczególności przez utrzymanie inwestycji objętej wsparciem w województwie, w którym została zrealizowana, przez okres co najmniej 3 lat od dnia zakończenia realizacji projektu (w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy), przy czym nie jest niezgodna z warunkami utrzymania trwałości projektu wymiana przestarzałych instalacji lub sprzętu w związku z szybkim postępowaniem technologicznym.

2007-2013 odnoszące się bezpośrednio do beneficjentów, powierzono Agencji na podstawie porozumienia z Instytucją Pośredniczącą (ministrem właściwym do spraw gospodarki, obecnie Minister Rozwoju²³).

RIF wykonywała w niniejszej sprawie zadania zlecone jej przez Instytucję Wdrażającą/Pośredniczącą II stopnia (PARP) w zakresie zadań związanych z wdrożeniem działania 4.4 PO IG, zgodnie z umową ramową z dnia 28 maja 2008 r. wraz z aneksem, zawartą pomiędzy PARP a RIF oraz w związku z zawarciem umów wsparcia określających zakres zadań RIF, a także szczegółowe zasady finansowania.

Realizacja Projektu zakładała zakup gruntu, budowę zakładu wraz z infrastrukturą, zakup linii technologicznej i urządzeń firmy Amandus KAHL GMBH & CO.KG. do produkcji pelet oraz zakup środków trwałych²⁴.

Umowa o dofinansowanie Projektu „*Innowacyjna technologia produkcji pelet w zakładzie granulacji biomasy Widok Energia*” nr UDA -POIG.04.04.00-22-009/08-11 została zawarta przez Dyrektora RIF z Widok Energia sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie. Załącznikami do umowy były m.in.: kopia wniosku o dofinansowanie – część I i II – biznes plan z załącznikami, kopia promesy kredytowej, ocena Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dotycząca innowacyjności linii technologicznej i urządzeń firmy Amandus Kahl GmbH & CO.KG wraz z danymi technicznymi ocenianych maszyn, Harmonogram rzeczowo-finansowy Projektu oraz Harmonogram płatności ze środków publicznych w maksymalnej wysokości określonej w umowie. Okres kwalifikowalności wydatków w myśl pierwotnego brzmienia umowy to okres od 1 grudnia 2009 r. do 31 marca 2011 r., zmieniony ostatecznie na okres od 1 stycznia 2010 r. do 15 czerwca 2012 r. Należyte wykonanie zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie zostało zabezpieczone wekslem *in blanco* z klauzulą „nie na jego zlecenie”²⁵ wraz z wypełnioną w dniu 27 listopada 2009 r. deklaracją wekslową, zaakceptowaną pismem RIF z 29 grudnia 2009 r.

Koszt realizacji Projektu został określony w wysokości 26 083 772,44 zł, kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem określona ostatecznie to 20 880 517,87 zł²⁶ z przeznaczeniem na część inwestycyjną 20 700 517,87 zł i na specjalistyczne szkolenia 180 000 zł. W myśl umowy o dofinansowanie 60% środków przeznaczonych na realizację Projektu miało pochodzić z udzielonego przez PARP dofinansowania, a co najmniej 30% z wkładu własnego beneficjenta na wydatki kwalifikujące się do objęcia wsparciem, przy czym jako wkład własny zaliczano kredyt inwestycyjny udzielony na zasadach komercyjnych.

Maksymalna wysokość dofinansowania ze środków publicznych to kwota 12 794 101,20 zł, w tym na część inwestycyjną po zmianach 12 420 310,72 zł (60% wydatków kwalifikowalnych) i na część szkoleniową 81 000 zł (45% wydatków kwalifikowalnych).

Kwota wypłat dofinansowania to 12 500 883,18 zł (97,71% dofinansowania objętego umową), w tym część inwestycyjna to 12 420 310,68 zł (60% kosztów

---

²³ Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju oraz zniesienia Ministerstwa Gospodarki (Dz. U. poz. 2076), które weszło w życie w dniu 8 grudnia 2015 r., z mocą obowiązującą od 16 listopada 2015 r.

²⁴ Tj. prasy do zgniatania i belowania odpadów, ciągników, zgrabiarek, ładowarek teleskopowych, przyczep do przewozu balotów, wagi samochodowej i trafostacji.

²⁵ Klauzula „nie na zlecenie” oznacza, że remitent nie będzie mógł dokonać indosu, aby pozbawić dłużnika możliwości podnoszenia zarzutów wobec nowego posiadacza.

²⁶ Po zmianie umowy o dofinansowanie aneksem nr 7 z 28 czerwca 2011 r. – pierwotna kwota dofinansowania to 21 188 502 zł.

kwalifikowanych), część szkoleniowa to 80 572,50 zł (45% kosztów kwalifikowanych).

Na powyższą inwestycję beneficjent, oprócz dofinansowania ze środków publicznych, uzyskał kredyt inwestycyjny z Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie w kwocie 19 231 651,80 zł.

Powyższy kredyt Spółka otrzymała pod warunkiem zabezpieczenia go²⁷ między innymi przelewem wierzytelności z umowy o dofinansowanie w kwocie 12 794 101,20 zł. W dniu 6 maja 2010 r. beneficjent umową przelewu wierzytelności z umowy o dofinansowanie dokonał cesji wierzytelności z tej umowy w kwocie 12 794 101,20 zł na Bank Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie jako zabezpieczenie spłaty udzielonego beneficjentowi kredytu inwestycyjnego. Aneksem nr 1 z dnia 30 czerwca 2010 r. do umowy przelewu nastąpiła zmiana umowy przelewu w ten sposób, że kwota przelewu dotyczyła części wierzytelności z umowy dofinansowania, wypłacanej w formie refundacji poniesionych wydatków (bez określenia konkretnej kwoty przelewu wierzytelności).

Umowa kredytu przewidywała wykorzystanie środków przekazanych Spółce na współfinansowanie inwestycji polegającej na budowie innowacyjnego zakładu granulacji biomasy wraz z wyposażeniem w miejscowości Koniecwałd, gmina Sztum, przy zaangażowaniu środków własnych kredytobiorcy w wysokości 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, tj. 2 136 850,20 zł. Kredyt miał być wypłacany w pięciu transzach, przy czym pierwsza transza miała być uruchomiona nie wcześniej niż po spełnieniu określonych warunków ustanowienia prawnych zabezpieczeń, m.in. w formie cesji praw z umowy o dofinansowanie na rzecz banku. Beneficjent zobowiązał się do przeznaczania 75% kwoty środków dotacji z PARP na częściową spłatę kredytu. Pozostałe raty kredytu miały być wówczas odpowiednio pomniejszone z zachowaniem końcowego terminu spłaty kredytu. 75% kwoty z każdej transzy dofinansowania w formie refundacji do momentu wypłaty całości kredytu i zakończenia realizacji inwestycji miało być zdeponowane na rachunku depozytowym w PBS SA. Oznaczało to, że tylko 25% transz dofinansowania ze środków publicznych mogło być wykorzystywane do bieżącego zaciągania zobowiązań beneficjenta związanych z realizacją Projektu.

W Krajowym Systemie Informatycznym Monitorowania i Kontroli Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności 07-13 (Karta Informacyjna wniosku o płatność końcową) jako realizację wskaźnika produktu wykazano wartość zakupionych środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych służących wdrożeniu Projektu na kwotę 31 141 074,02 zł (119,39% planowanych).

(Dowód: akta kontroli str. 131-134, 582-783, 1091-1130)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. PARP, zgodnie z aneksem nr 2 do umowy o dofinansowanie (zmiana w pkt 9) mogła, i to pod rygorem rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, ustanowić dodatkowe zabezpieczenia realizacji zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie. Według wyjaśnień Zastępcy Prezesa PARP²⁸, umowa została zabezpieczona w sposób standardowy, gdyż nie wystąpiły przesłanki powzięcia wątpliwości co do zabezpieczenia umowy w formie weksla *in blanco* wraz

²⁷ Zabezpieczenia obejmowały też: ustanowienie hipoteki zwykłej i kaucyjnej na nieruchomości w Koniecwałdzie zakupionej w ramach realizacji Projektu, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego w Banku, przewłaszczenie na środkach trwałych nabywanych w ramach kredytowanej inwestycji (prawdopodobnie nie zastosowano przewłaszczenia na środkach trwałych z uwagi na negatywne stanowisko PARP w tej sprawie), dwa weksle własne *in blanco* z deklaracjami wekslowymi, w tym jeden poręczony przez wszystkich udziałowców Spółki, a drugi poręczony przez Spółkę, cesję praw z polisy ubezpieczeniowej ryzyka budowy i montażu zakładu granulacji biomasy, blokadę w wysokości 75% środków otrzymanej dotacji UE wpływającej na rachunek obsługi dotacji.

²⁸ Pismo z dnia 5 stycznia 2017 r. znak DWI.6.6.22.009.08.2017.HG(111/146).

z deklaracją wekslową. Nie uwzględniono, że zabezpieczenie wekslowe przynosi poprawę sytuacji wierzyciela tylko wtedy, gdy weksel został poręczony lub gdy istnieje znaczące prawdopodobieństwo uzyskania choćby częściowego zaspokojenia w wyniku sprzedaży weksla. Zabezpieczenia ustanowione przez PARP znacząco odbiegały niekorzystnie od zabezpieczeń ustanowionych na rzecz banku finansującego kredytem realizację Projektu. Bank Polskiej Spółdzielczości SA w umowie kredytowej z 6 maja 2010 r. wprowadził między innymi zabezpieczenia rzeczowe na maszynach rolniczych dofinansowanych ze środków publicznych, (o czym PARP nie była poinformowana), oprócz zabezpieczenia tego kredytu przelewem wierzytelności z umowy o dofinansowanie. Bank niejako podwójnie zabezpieczył swoje wierzytelności na środkach dofinansowania udzielonego przez PARP, ponadto uzyskał pierwszeństwo zaspokojenia przed innymi prawami w postępowaniu upadłościowym z tytułu wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo.

(Dowód: akta kontroli str. 5-11, 559-560, 576-579, 643-669, 882-883, 857-864, 1137-1145)

2. Beneficjent uzgadniał z RIF dokonanie przelewu wierzytelności z *umowy o dofinansowanie* na bank kredytujący inwestycję już po podpisaniu umowy przelewu w dniu 6 maja 2010 r. W dniu podpisania aneksu nr 1 do umowy przelewu, pismem z 30 czerwca 2010 r. skierowanym do Oddziału BPS w Sopocie Zastępca Dyrektora RIF ds. kontraktowania potwierdził zgodę na dokonanie przez beneficjenta przelewu wierzytelności z umowy o dofinansowanie na bank kredytujący inwestycję. Beneficjent uzgadniał z RIF dokonanie przelewu wierzytelności na bank kredytujący inwestycję w dacie sporządzenia aneksu nr 1 do umowy przelewu wierzytelności, czyli już po podpisaniu umowy przelewu dnia 6 maja 2010 r. Potwierdzenie zgody na dokonanie tej czynności *post factum* sanowało brak tej zgody przed podpisaniem umowy, jednak było to niezgodne z umową o dofinansowanie (§ 2 pkt 5 *umowy o dofinansowanie*).

(Dowód: akta kontroli str. 576-580, 582-642, 857-873)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Skuteczność systemu monitoringu i kontroli

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z *Regulaminem przeprowadzania konkursu w ramach PO IG, priorytet 4, działanie 4.4.*, Instytucja Wdrażająca lub RIF na podstawie zlecenia, powinna przeprowadzać kontrole u beneficjenta w zakresie udzielonego dofinansowania w dowolnym czasie, w szczególności przed dokonaniem pierwszej płatności pośredniej oraz przed wypłatą płatności końcowej.

Dofinansowanie ze środków publicznych wyniosło ostatecznie 12 500 883,18 zł, wypłacone w formie zaliczki w kwocie 1 924 920 zł i w formie refundacji wydatków w pozostałej kwocie 10 575 963,18 zł w czterech transzach. Po upływie okresu kwalifikowalności wydatków rozliczono inwestycję w całości. Po jej rozliczeniu, w trzyletnim okresie trwałości Projektu, w wyniku ustalonych nieprawidłowości PARP zażądała zwrotu części dofinansowania za zakupione środki trwale znajdujące się poza miejscem lokalizacji Projektu w ostatecznej wysokości 2 975 615,25 zł wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych od dnia wypłaty środków dofinansowania.

(Dowód: akta kontroli str. 548-553)

PARP, częściowo przy udziale RIF²⁹, kontrolowała i monitorowała finansowanie Projektu pod kątem kwalifikowalności wydatków w ramach pierwszego wniosku o płatność zaliczkową³⁰ i trzech wniosków o płatność pośrednią³¹ oraz wniosku o płatność końcową³².

(Dowód: akta kontroli str. 5-11, 135-406, 522-531)

Kontrola sprawdzająca u beneficjenta (doraźna) została przeprowadzona przez RIF w dniach 12-13 października 2010 r. po złożeniu pierwszego wniosku o płatność zaliczkową z 9 grudnia 2009 r. za okres do tej daty i drugiego wniosku o płatność pośrednią z 28 lipca 2010 r. za okres do 1 lipca 2010 r. Potwierdzono dokonanie zakupów objętych pierwszym wnioskiem o wypłatę zaliczki 1 924 920,00 zł, fakturami i dowodami płatności, tj. nabycie nieruchomości, wypłaty zaliczek na realizację prac budowlanych hali produkcyjnej i prac przygotowawczych, zaliczek na zakup ciągników i ładowarek teleskopowych typu I, zaliczek na zakup prasy wielkogabarytowej, przyczep do przewozu balotów, zakup zgrabiarek i ciągników typu II. W ramach czynności kontrolnych oceniano wnioski pod kątem pobrania dofinansowania w nadmiernej wysokości (np. żądano przedłożenia innych ofert niż wybrana i udokumentowania wyceny robót budowlanych). Zobowiązano też beneficjenta do dodatkowych wyjaśnień co do dokumentów księgowych obejmujących działania wykraczające poza Projekt, tj. zakup dodatkowego wyposażenia do maszyn rolniczych³³ oraz rozbiórki obiektu na zakupionej działce³⁴. Zobowiązano też do dostarczenia dwóch ofert na dostarczenie maszyn rolniczych z 20 kwietnia 2010 r. oraz dostarczenia przedmiaru robót budowlanych na wykonanie hali produkcyjnej (beneficjent wyjaśnił, że oferty były przygotowane w oparciu o projekt budowlany). Informacja pokontrolna RIF z 20 października 2010 r. została podpisana przez beneficjenta 25 października 2010 r. Raport został przekazany do ostatecznej oceny PARP. Ocena taka została dokonana 3 i 8 grudnia 2010 r. z rekomendacją z 13 grudnia 2010 r. dotyczącą nieuznania wydatków związanych z rozbiórką i na dodatkowe wyposażenie maszyn rolniczych. W ramach czynności pokontrolnych uzyskano potwierdzenie aktualności operatu szacunkowego na zakup nieruchomości. Ostatecznie informacja ta została zatwierdzona przez RIF 20 grudnia 2010 r. Rekomendowano wypłatę dofinansowania, a następnie wyłączenie z wypłat wydatków niekwalifikowalnych.

PARP rozliczyła płatność zaliczkową na kwotę 1 924 920,00 zł i płatność pośrednią na część inwestycyjną w wysokości 1 333 718,97 zł w formie refundacji wydatków na: nabycie prawa własności gruntu, zakup linii technologicznej i budowę hali produkcyjnej, zakup maszyn rolniczych³⁵. W ramach drugiego wniosku o płatność nie uwzględniono części wydatków z wnioskowanej kwoty 1 565 696,92 zł z tytułu: korekty kosztów zakupu w związku z wykorzystaniem mniejszej nieruchomości na cele produkcji niż zakupiona i niż wskazana we wniosku o dofinansowanie,

---

²⁹ Udział RIF dotyczył dwóch kontroli na miejscu u beneficjenta na początku i na końcu realizacji Projektu, natomiast PARP kontrolowała wszystkie wnioski o płatność pod kątem kwalifikowalności wydatków.

³⁰ WNP-POIG.004.04.00-22-009/08-01 wraz z załącznikami rozpatrzony 8 czerwca 2010 r.

³¹ WNP-POIG.004.04.00-22-009/08-02 wraz z załącznikami rozpatrzony 24 lutego 2011 r., WNP-POIG.004.04.00-22-009/08-03 wraz z załącznikami, rozpatrzony 29 grudnia 2010 r., WNP-POIG.004.04.00-22-009/08-04 wraz z załącznikami rozpatrzony 17 lipca 2011 r.

³² WNP-POIG.04.04.00-22-009/08-05 zaakceptowany po kontroli końcowej Projektu.

³³ Przedłożono specyfikacje do faktur za zakup maszyn rolniczych, z tym że nie uznano za kwalifikowalne wydatków na dodatkowe wyposażenie ciągników typu II w kwocie 57 266 zł, skorygowaną do kwoty 14 316,50 zł stanowiącej zaliczkę.

³⁴ Na podstawie zgłoszenia rozbiórki, przy czym koszty tych prac w wysokości 250 000 zł nie zostały uznane za kwalifikowalne.

³⁵ Ciągników typu I i II, ładowarek teleskopowych typu I i II, prasy wielkogabarytowej, przyczep do przewozu balotów, zgrabiarek.

wydatków na nieprzewidziane wcześniej prace rozbiórkowe oraz na wyposażenie dodatkowe do ciągników typu II nieujęte w Harmonogramie rzeczowo-finansowym.

(Dowód: akta kontroli str. 135-176)

W ramach trzeciego wniosku o płatność za okres do 29 września 2010 r. rozliczono jedynie zaliczkę dla wykonawcy na zadania: budowa trzech silosów magazynowych, budowa silosa spedycyjnego, zakup wagi samochodowej. Nie uwzględniono wydatków stanowiących instalacje wewnętrzne kotłowni, niezwiązane z zakupem kotła wodnego, ponadto nie zostały wykonane i rozliczone prace budowlane związane z budową hali produkcyjnej, z powodu trwających uzgodnień z dostawcą linii technologicznej KAHL GmbH z Niemiec dotyczących obciążeń statycznych i dynamicznych hali.

W ramach czwartego wniosku o płatność za okres do 21 marca 2011 r.³⁶ na najwyższą kwotę wypłaconego dofinansowania 7 105 227,25 zł rozliczono w ramach zadania nr 3: zakup robót i materiałów budowlanych związanych z budową hali produkcyjnej, częściowo budowę infrastruktury zewnętrznej, zakup i instalacja trafostacji, zakup ciągników rolniczych typu I, zakup ładowarek teleskopowych typu I, zakup ładowarek teleskopowych typu II, zakup ciągników rolniczych typu II, zakup kotła wodnego, instalację linii technologicznej, zakup systemu ppoż. W ramach tego wniosku nie rozliczono dziesięciu działań w ramach zadania nr 4: budowa silosów magazynowych, budowa silosa spedycyjnego, zakup przyczep do przewozu balotów, zakup zgrabiarek, zakup prasy wielkogabarytowej, zakup szkolenia w zakresie obsługi urządzeń, zakup szkolenia z obsługi linii technologicznej, zakup wagi samochodowej, zakup i instalacja prasy do zgniatania i belowania odpadów, budowa infrastruktury zewnętrznej (rozliczono ww. zadanie częściowo). Zadania te miały być zrealizowane i rozliczone w ramach końcowego wniosku o płatność w III kwartale 2011 r. za planowaną kwotę 2 053 141,97 zł.

Druga kontrola sprawdzająca dokonana przez RIF została podjęta na zakończenie realizacji Projektu w dniach 27-31 lipca 2012 r. po złożeniu wniosku o płatność końcową w dniu 15 czerwca 2012 r.³⁷ Lista sprawdzająca z ww. kontroli z dnia 31 lipca 2012 r. wskazuje, że beneficjent nie przedstawił dokumentów potwierdzających stopień osiągnięcia wskaźników rezultatu do osiągnięcia w latach 2012-2015, m.in.: wartości przychodów z eksportu produktów będących wynikiem inwestycji, wzrostu przychodów w wyniku realizacji Projektu, wzrostu produkcji, pozytywnego wpływu na ochronę środowiska w wyniku stosowania paliwa zaliczanego do OZE. Informacja pokontrolna z 3 sierpnia 2012 r. została podpisana przez beneficjenta 8 sierpnia 2012 r.³⁸ Ocena czynności kontrolnych, dokonana przez PARP dnia 23 maja 2013 r. wskazuje, że w dniach kontroli nie przedstawiono danych dotyczących czterech wskaźników rezultatu (wartość przychodów z eksportu, wzrost przychodów, wzrost produkcji, pozytywny wpływ na ochronę środowiska). Powyższe wskaźniki za rok 2012 ustalono na podstawie uzupełnień dokumentacji oraz oświadczeń beneficjenta i poinformowano o ich spełnieniu PARP pismem z 6 maja 2013 r. W związku z tym w Ocenie czynności kontrolnych z 23 maja 2013 r. potwierdzono ich spełnienie (prócz wartości przychodów z tytułu eksportu), ale zobowiązano do monitorowania wskaźników rezultatu w okresie 2013-2015.

---

³⁶ Pierwotny okres zakończenia kwalifikowalności wydatków to 31 marca 2011 r., który zaczęto wydłużać tuż przed samym jego upływem (aneksem nr 6 i następnym), ostatecznie do 15 czerwca 2012 r.

³⁷ Wniosek był uzupełniany pismami z: 29 czerwca 2012 r., 24 lipca 2012 r., 8 sierpnia 2012 r., 31 sierpnia 2012 r., 17 września 2012 r., 3 października 2012 r., 25 października 2012 r., 13 listopada 2012 r.

³⁸ W informacji tej powołano się na weryfikację wniosku o płatność końcową w dniu 24 lipca 2012 r., tj. przed podjęciem kontroli, pismem wzywającym do usunięcia uchybień i potwierdzono ich usunięcie.

W wyniku kontroli potwierdzono uzyskanie decyzji PINB w Sztumie o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego z 25 listopada 2011 r., zobowiązano do uzyskania opinii Burmistrza Miasta i Gminy Sztum o konieczności uzyskania nowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zrealizowanego przedsięwzięcia oraz zaświadczenia o zgodności inwestycji z ustaleniami ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy z 25 lipca 2008 r. Zobowiązano do wyjaśnienia podstaw do dysponowania częścią zakupionej nieruchomości przez Widok Bio-Energia na budowę elektrociepłowni na biomasę.³⁹ Weryfikacji podlegała kwestia zakupu od innego podmiotu prasy do zgniatania i belowania odpadów objętej licencją na korzystanie z prawa ochronnego na wzór użytkowy i *know-how*. Zobowiązano beneficjenta m.in. do: złożenia szczegółowych wyjaśnień w sprawie trwałej współpracy z jednostką badawczo-rozwojową, przedstawienia dokumentacji na zakup usługi szkoleniowej⁴⁰, wyjaśnienia rozbieżności w dzienniku budowy z decyzją o zmianie pozwolenia na budowę z 4 maja 2011 r. oraz kwestii pozwolenia na budowę trafostacji i wagi samochodowej. W wyniku weryfikacji uznano wyjaśnienia beneficjenta jako potwierdzenie spełniania tych warunków lub zobowiązanie do ich spełnienia.

(Dowód: akta kontroli str. 182-218)

Po przeprowadzeniu powyższej kontroli, w ramach piątego wniosku o płatność końcową rozliczono wydatki na kwotę 1 204 457,66 zł na zadania finansowane w formie zaliczki dla wykonawcy, płatności pośredniej i płatności końcowej. Rozliczono część działań, które miały być objęte rozliczeniem w ramach trzeciego wniosku o płatność⁴¹, a także czwartego wniosku o płatność⁴². Wniosek o płatność końcową po kontroli końcowej Projektu został zaakceptowany w RIF 30 listopada 2012 r., a w PARP 30 stycznia 2013 r. Dofinansowanie wypłacono 7 marca 2013 r.

(Dowód: akta kontroli str. 5-11,219-246, 522-531)

Po całkowitym rozliczeniu inwestycji w dniu 10 lipca 2013 r. Spółka poinformowała PARP o złożeniu 2 lipca 2013 r. wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, z prośbą o wskazanie dalszych kroków w zakresie procedowania w przypadku ogłoszenia upadłości. W dniu 31 lipca 2013 r. PARP poinformowała Spółkę, że zastosowanie mają przepisy pkt 9 i 17 Preambuły oraz art. 1 pkt 8 i art. 3 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE Nr 539/2010 z 16 czerwca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie Rady WE 1083/2006*. Ponadto ogłoszenie upadłości może skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie i żądaniem zwrotu wypłaconego dofinansowania z odsetkami od dnia ich przekazania, ze względu na naruszenie warunków utrzymania trwałości Projektu i dokonanie zasadniczej modyfikacji Projektu.

(Dowód: akta kontroli str. 534-535, 556)

W dniu 14 listopada 2013 r. Ministerstwo Gospodarki wnioskowało⁴³ do PARP o dokonanie analizy sytuacji finansowej Spółki oraz utrzymania zasady trwałości Projektu z uwagi na nieregulowanie zobowiązań. Przedstawiono interpretację art. 57 *rozporządzenia nr 1083/2006* dotyczącą pojęcia poddania Projektu zasadniczej modyfikacji wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury w kontekście spowodowania upadłości niewynikającej z „oszukańczego bankructwa”

³⁹ Ostatecznie wydatek w kwocie 128 726 zł na zakup części działki na cele niezwiązane z Projektem z POIG uznano za niekwalifikowalny.

⁴⁰ Nie uznano kosztów szkolenia bhp w kwocie 950 000 zł.

⁴¹ Tj.: budowa trzech silosów magazynowych, budowa silosa spedycyjnego, zakup wagi samochodowej.

⁴² Tj.: zakup przyczep do przewozu balotów; zakup zgrabiarek; zakup prasy wielkogabarytowej; zakup szkolenia w zakresie obsługi urządzeń; zakup szkolenia z obsługi linii technologicznej; zakup i instalacja prasy do zgniatania i belowania odpadów; budowa infrastruktury zewnętrznej.

⁴³ Pismo znak: DPO-VI-63511-210/1/13 l.dz. DPO.8211/13.

albo z zaprzestania działalności produkcyjnej, mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji Projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo.

(Dowód: akta kontroli str. 504-511)

W dniach 13-16 grudnia 2013 r. została podjęta trzecia kontrola RIF, w zakresie trwałości Projektu, która była uzupełniana w dniach 3 i 28 lutego 2014 r., 19 marca 2014 r., 7 i 18 kwietnia 2014 r. W dniu 10 lutego 2014 r.⁴⁴ poinformowano beneficjenta o konieczności złożenia kolejnych dodatkowych wyjaśnień i dokumentów. Ponadto w dniach 14-15 kwietnia 2014 r. przeprowadzono kontrolę uzupełniającą dotyczącą inwentaryzacji środków trwałych.

W wyniku kontroli w dniu 7 maja 2014 r. RIF rekomendowała rozwiązanie umowy o dofinansowanie, o czym poinformowała Spółkę 8 maja 2014 r.⁴⁵ Ustalono, że Spółka nie dostarczyła raportu biegłego rewidenta za 2012 r. a jedynie sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za 2012 r. Spółka nie dostarczyła też przedłużenia umowy o wykonanie prac badawczo-rozwojowych (niezrealizowane zalecenie z wcześniejszej kontroli). Ponadto uznano, że dostarczone dokumenty na temat wielkości sprzedaży peletu w eksporcie są niewiarygodne, nie potwierdzono osiągnięcia wskaźnika rezultatu: – wzrost przychodów i wskaźnika – pozytywnego wpływu na ochronę środowiska paliwa zaliczanego do OZE (poziom niższy niż wskazany). Potwierdzono natomiast wątpliwości co do wykorzystania sprzętu dofinansowanego z POIG niezgodnie z Projektem.

Raport RIF z kontroli 13-16 grudnia 2013 i kontroli uzupełniających wpłynął do PARP w dniu 9 maja 2014 r.

(Dowód: akta kontroli str. 16-19, 255-280, 289-313, 494-496, 500, 538-540, 544-555)

Widok Energia sp. o.o. już po podpisaniu umowy o dofinansowanie ubiegała się na początku 2010 r. w PARP o możliwość dokonania częściowego zakupu urządzeń od innych oferentów niż Amandus Kahl (z uwagi na niższe ceny). Ostatecznie Spółka, z uwagi na opinię otrzymaną z PARP, odstąpiła od tego zamiaru, lecz według dokumentacji przekazywanej przez Spółkę w ramach kontroli RIF zakupiona od Amandus Kahl linia technologiczna okazała się wadliwa i nie osiągała zakładanej mocy produkcyjnej. Według wyjaśnień PARP⁴⁶ w trakcie kontroli przeprowadzonej na zakończenie realizacji Projektu w dniach 27-31 lipca 2012 r. nie stwierdzono niezgodności parametrów technicznych nabytej linii technologicznej z postanowieniami umowy oraz, że Projekt wykorzystuje elementy prowadzonych lub zakupionych przez beneficjenta wyników prac B+R, a w wyniku jego realizacji udało się wdrożyć nowy lub zasadniczo zmodyfikowany produkt. Potwierdzenie rzeczowej realizacji Projektu w zakresie wykorzystania prac B+R oraz innowacyjności linii technologicznej nastąpiło na podstawie zapisów umowy o dofinansowanie oraz opinii o innowacyjności załączonej do wniosku o dofinansowanie, a nie na podstawie oceny faktycznej sprawności linii technologicznej i zainstalowanych urządzeń do produkcji peletu. W liście sprawdzającej podpisanej 16 grudnia 2013 r. (Informacja pokontrolna z 20 grudnia 2013 r.) w ocenie innowacyjności Projektu w pkt 35-41 w ogóle nie ma oceny po zakończeniu realizacji faktycznie zainstalowanej linii technologicznej, która jak się

⁴⁴ Pismo znak: Kp/DIF/PW/ZK/AG/0264/14.

⁴⁵ RIF 8 maja 2014 r. zawiadomiła KW Policji w Gdańsku Wydział do Walki z Przestępczością Gospodarczą o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 296 § 1 lub 300 kk ze względu na ustalony stan techniczny środków trwałych. W czasie kontroli uzyskano informację z Policji o toczącym się postępowaniu dotyczącym wyłudzenia kredytu inwestycyjnego, wyłudzenia środków publicznych w związku z realizowanym Projektem i innych wątków.

⁴⁶ Pismo Zastępcy Prezesa PARP z 5 stycznia 2017 r. znak DWI.6.6.22.009.08.2017.HG(111/146).

później okazało wymagała modyfikacji w części rozdrabniającej (jest tylko odniesienie do deklaracji zawartych w opisie do wniosku o dofinansowanie⁴⁷). W dalszej części Informacji pokontrolnej „rezultaty Projektu” w poz. 51 potwierdzono, że w wyniku realizacji Projektu udało się wdrożyć nowy lub zasadniczo zmieniony produkt – produkcja peletu, tj. zgodnie z pkt 16 wniosku o dofinansowanie.

Beneficjent w odpowiedzi z 26 maja 2014 r. na zalecenia pokontrolne odniósł się do zarzutów z kontroli RIF i przedstawił m.in. następujące informacje:

- Wniosek o postępowanie układowe jest w toku rozpatrywania w wyniku odwołania.
- Postępowanie prokuratorskie jest w sprawie i Spółka nie ma dostępu do szczegółowej informacji.
- Przedłużenie współpracy z j.b.r jest kwestią formalną i będzie załatwione.
- Eksport peletu może być nieopłacalny i w związku z tym chcą podjąć rozmowy w sprawie utrzymania tego zobowiązania.
- Wartość przychodów została prawidłowo udokumentowana, ale oczywiście nie może być ona taka jak w fazie przygotowywania Projektu w związku z załamaniem się rynku OZE⁴⁸, ale podjęto działania w celu modyfikacji linii technologicznej, przy czym nic bliższego na ten temat nie przedstawiono, choć było to istotne z punktu widzenia spełnienia warunku innowacyjności linii technologicznej.
- Sprzęt znajduje się na terenie woj. zachodniopomorskiego, ze względu na niższe koszty i odpowiedni surowiec, ale maszyny są eksploatowane w sposób prawidłowy w okresie żniwnym, prócz naturalnych awarii.

W piśmie tym Spółka deklarowała prawidłowe wykorzystywanie sprzętu i linii technologicznej i dokonanie jej dalszej modernizacji pod względem wydajności, stosowanie alternatywnych źródeł pozyskiwania surowca, przy założeniu renegotjacji niektórych zobowiązań, bez rozwiązania umowy jako bezzasadne i krzywdzące. Spółka oczekiwała na spotkanie i ustalenie harmonogramu oraz warunków dalszej realizacji Projektu, z uwzględnieniem roku 2015 jako kończącego okres oceny osiągnięcia celów Projektu.

Argumenty te nie zostały przyjęte przez RIF, o czym poinformowano Spółkę 5 czerwca 2014 r. Beneficjent 6 czerwca 2014 r. przedstawił wyjaśnienia w odpowiedzi na informację pokontrolną RIF.

(Dowód: akta kontroli: str. 249-254, 281-285)

W dniu 28 października 2014 r. PARP zażądała od Spółki szczegółowych wyjaśnień dotyczących: użytkowania maszyn przez osoby trzecie, przedstawienia dowodów rejestracyjnych pojazdów i regulaminu ich użytkowania w Spółce, wyciągu z ewidencji środków trwałych, przyczyn zmiany lokalizacji przyczep, stopnia osiągnięcia wskaźników rezultatu na koniec 2012, 2013 i 30 września 2014 r., informacji o sytuacji finansowej i sprawozdania finansowego za 2013 r. z opinią biegłego, pod rygorem rozwiązania umowy z zachowaniem miesięcznego terminu

---

⁴⁷ W ramach oceny wniosku o dofinansowanie w konkluzji opinii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wskazano, że symbole maszyn oraz dane techniczne mogą nieznacznie różnić się od faktycznie wdrożonych, nie wpływa to jednak na ostateczną ocenę innowacyjności linii do produkcji peletu.

⁴⁸ Pismem z 18 marca 2014 r. Spółki skierowanym do RIF po raz pierwszy poinformowała ona o trudnej sytuacji na rynku OZE na skutek zaniechań legislacyjnych, z tym że po złożeniu wniosku o upadłość z możliwości zawarcia układu sytuacja ta poprawiła się i współpraca ze spółką powiązaną Energia Kogeneracja sp. z o.o. będzie kluczowa dla dalszego funkcjonowania zakładu granulacji biomasy w Koniecwałdzie. Zadeklarowano chęć utrzymania realizacji projektu i przekazywania bieżącej informacji na temat sytuacji Spółki.

wypowiedzenia, a w przypadku braku potwierdzenia trwałości Projektu i dokonania zasadniczej modyfikacji Projektu – rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym.

Spółka w odpowiedzi z 14 listopada 2014 r. odniosła się szczegółowo do ww. zagadnień dokumentując je 27 załącznikami.

Weryfikacja przez PARP negatywnego raportu (nieprawidłowości stwierdzonych przez RIF) z kontroli 13-16 grudnia 2013 r. i kontroli uzupełniających nastąpiła 26 listopada 2014 r. po konsultacji z Biurem Prawnym PARP. Biuro Prawne zaleciło przeprowadzenie kolejnej kontroli przez RIF i prawidłowe udokumentowanie ustaleń ze względu na dalsze działania PARP w zakresie ewentualnego postępowania administracyjnego. W wyniku tego wskazano na nieprawidłowości w okresie trwałości Projektu, tj. oddanie części urządzeń osobom trzecim i brak potwierdzenia realizacji części wskaźników rezultatu. W związku z toczącym się postępowaniem prokuratorskim rekomendowano przeprowadzenie wizyty kontrolnej celem weryfikacji informacji przekazywanych przez beneficjenta w toku działań kontrolnych, a w przypadku potwierdzenia nieprawidłowości PARP powinna wezwać do zwrotu części dofinansowania za środki trwale znajdujące się poza miejscem lokalizacji Projektu.

(Dowód: akta kontroli: str. 314-321, 324-333)

Kontrola doraźna/sprawdzająca w zakresie trwałości Projektu została zlecona RIF przez PARP pismem z 27 listopada 2014 r.

W Informacji pokontrolnej z kontroli RIF z 10 grudnia 2014 r. wraz z listą sprawdzającą podpisaną 15 grudnia 2014 r. stwierdzono, że nie było możliwości dokonania ustaleń w sprawie poddania Projektu zasadniczej modyfikacji i kontynuowania działalności produkcyjnej objętej zakresem zrealizowanego Projektu, gdyż linia technologiczna nie działała w tym dniu, tym samym nie ma możliwości oceny realizacji wskaźników produktu i wskaźników rezultatu, a także oceny wystąpienia nieuzasadnionej korzyści przez beneficjenta lub osób trzecich. Wydano zalecenia z terminem realizacji 14 dni od daty otrzymania, po czym przewidziano przeprowadzenie rekontroli. Informacja pokontrolna została odesłana przez Spółkę w dniu 30 grudnia 2014 r. z prośbą o przedłużenie ww. terminu do 31 stycznia 2015 r.⁴⁹

(Dowód: akta kontroli: str. 334-349)

PARP, pismem z 19 stycznia 2015 r., poinformowała Spółkę o wynikach kontroli i stanowisku PARP w tej sprawie. W odpowiedzi z 30 stycznia 2015 r. skierowanej do PARP Spółka poinformowała, że majątek pracuje i jest eksploatowany w sposób prawidłowy, a wniosek o ogłoszenie upadłości ciągle ostatecznie nie został rozpatrzony. W sprawie uruchomienia linii technologicznej przedstawiono kopię zmianowej karty pracy i skan oświadczenia dyrektora zakładu o wstrzymaniu produkcji w dniu 11 lutego 2014 r. W związku z tym w zakresie weryfikacji wyjaśnień Spółki została przeprowadzona kontrola uzupełniająca RIF w dniu 6 lutego 2015 r. RIF, w piśmie z 24 lutego 2015 r. skierowanym do Spółki potwierdziła ponownie wyniki kontroli i rekontroli i nadal kwestionowała część wydatków, które powinny być uznane za niekwalifikowalne, stwierdzając jednak, że linia technologiczna w dniu rekontroli działała. W raporcie RIF wskazała na stwierdzenie nieprawidłowości w rozumieniu *rozporządzeń nr 1083/2006 oraz 1828/2006* oraz rekomendowała

---

⁴⁹ Rekomendacja PARP w piśmie z 8 stycznia 2015 r. do RIF nie przedłużania terminu na wyjaśnienia i wyznaczenia 7 dni na wyjaśnienia, gdyż w czerwcu 2015 r. upływał termin trwałości Projektu.

rozwiązanie umowy, gdyż od czasu kontroli z grudnia 2013 r. nie wystąpiły nowe okoliczności, mogące skutkować zmianą tej rekomendacji.

(Dowód: akta kontroli str. 350-365, 480-483, 512-519)

Po raz kolejny, 31 marca 2015 r., RIF przedstawiła wynik czynności kontrolnych potwierdzający nieprawidłowości w rozumieniu *rozporządzenia 1083/2006* z rekomendacją uzyskania od beneficjenta potwierdzenia sprzedaży peletu na 31 grudnia 2014 i 31 marca 2015 r., uzyskania dokumentów potwierdzających wyprodukowanie peletu na ww. daty, potwierdzenie sytuacji finansowej na podstawie CIT-8 na 31 marca 2015 r, F-01 dla GUS za I i II półrocze 2014 r., sprawozdania finansowego na 1 stycznia i 31 grudnia 2014 r, przedstawienia dokumentów potwierdzających realizację wskaźnika rezultatu: utworzenie własnego działu B+R lub nawiązania trwałej współpracy z jednostką badawczo-rozwojową, wykonania zaleceń dotyczących stanu środków trwałych i fotograficzne potwierdzenie wykonania działań informacyjnych i promocyjnych.

Weryfikacja przez PARP raportu negatywnego RIF z kontroli z 10 lutego 2014 r. z uzupełnieniami (raport z 10 grudnia 2014 r.) i z 6 lutego 2015 r.⁵⁰ nastąpiła 23 września 2015 r. PARP podtrzymała swoje stanowisko o braku przesłanek do uznania zasadniczej modyfikacji Projektu jako podstawy do rozwiązania umowy. Zatwierdzona Weryfikacja raportu z ww. kontroli uwzględniała wyjaśnienia Spółki do postępowania administracyjnego o zwrot środków. Stwierdzono nieprawidłowości w rozumieniu art. 2 pkt 7 *rozporządzenia 1083/2006*, jednak PARP podtrzymała swoje stanowisko o braku przesłanek do uznania zasadniczej modyfikacji projektu jako podstawy do rozwiązania umowy. Jednocześnie stwierdzono, że niektóre maszyny nie są wykorzystywane przez zakład w Koniecwaldzie, a znajdują się w dyspozycji zakładu w Worowie, który Spółka nabyła w 2012 r. Ostatecznie zwiększono jedynie kwotę do zwrotu o 257 052,90 zł z tytułu pozostawiania dwóch sztuk ładowarek w stanie niesprawnym, które nie były poddane obowiązkowemu przeglądowi dozoru technicznego.

(Dowód: akta kontroli: str. 370-397, 512-519)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Oceniając stan realizacji Projektu w trzyletnim okresie trwałości na podstawie interpretacji Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Departamentu Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności⁵¹ PARP pominęła aspekt niezachowania zasady trwałości projektu z powodu nieosiągnięcia celów Projektu i wszystkich zakładanych wskaźników rezultatu określonych we wniosku oraz umowie o dofinansowanie. Tymczasem kontrole przeprowadzone przez RIF według stanu na 31 marca 2015 r. zostały zakończone bez potwierdzenia sprzedaży peletu na 31 grudnia 2014 r. i 31 marca 2015 r., bez uzyskania dokumentów potwierdzających wyprodukowanie peletu na ww. daty, bez przedstawienia dokumentów potwierdzających realizację wskaźnika – utworzenie własnego działu B+R lub nawiązanie trwałej współpracy z jednostką badawczo-rozwojową. Niepotwierdzenie tych danych stanowiło samodzielną przesłankę do rozwiązania umowy o dofinansowanie z powodu nieosiągnięcia celów Projektu, na podstawie § 12 ust. 3 pkt 3 w związku z § 7 ust. 2 umowy. Część z tych nieprawidłowości

⁵⁰ Raport z 19 lutego 2015 r. potwierdzony 31 marca 2015 r., który zawierał stwierdzenie nieprawidłowości w rozumieniu *rozporządzeń nr 1083/2006* oraz *1828/2006* oraz rekomendację rozwiązania umowy.

⁵¹ W piśmie z 21 lutego 2013 r. znak: DKI-V-82342-4-PN/13 w zakresie sformułowania wskazującego na upadłość nie wynikającą z czynów niezgodnych z prawem pod kątem przeanalizowania każdego przypadku indywidualnie i możliwości wyłączenia beneficjenta z obowiązku zachowania zasady trwałości Projektu. Wg tej interpretacji tylko upadłość ogłoszona wobec podmiotu, który podjął działania karalne ma charakter „oszukańczego bankructwa” i w rezultacie nie zwalnia beneficjenta z konieczności poniesienia konsekwencji wynikających z tytułu naruszenia zasady trwałości Projektu, co można stwierdzić dopiero w sytuacji uprawomocnienia się orzeczenia stwierdzającego naruszenie przepisów karnych.

została później uwzględniona w ramach oceny czynności kontrolnych i weryfikacji wykonania zaleceń pokontrolnych, tj. na podstawie oświadczenia beneficjenta o przedłużeniu współpracy z Instytutem Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu do zakończenia okresu trwałości. Jednak nie potwierdzono osiągnięcia powyższych wskaźników rezultatu, które częściowo nie były też potwierdzone w ramach kontroli na zakończenie realizacji Projektu⁵².

(Dowód: akta kontroli str. 250-254, 281-285, 536-537)

2. NIK zwraca uwagę na zasadność dokonania oceny funkcjonowania zakupionej innowacyjnej linii technologicznej do produkcji peletu na zakończenie realizacji Projektu, jak również w trzyletnim okresie utrzymania jego trwałości od zakończenia jego realizacji, w związku z nieosiągnięciem zakładanej wydajności produkcji oraz przyjętych wskaźników rezultatu określonych w umowie o dofinansowanie. Ustalenia dotyczące faktycznej sprawności zakupionego i wdrożonego rozwiązania technologicznego, mogły być uwzględnione w ocenie trwałości Projektu i tym samym w procesie decyzyjnym dotyczącym ewentualnego rozwiązania umowy o dofinansowanie i żądania zwrotu dofinansowania w pełnej wysokości. W ramach kontroli RIF w dniu 6 lutego 2015 r. i uwzględniając wyjaśnienia Spółki zawarte w piśmie z 24 lutego 2015 r. RIF potwierdziła jedynie, że linia technologiczna w dniu rekontroli działała. Kwestię funkcjonowania linii technologicznej PARP wyjaśniała z RIF jeszcze pismem z 13 kwietnia 2015 r., co nie stanowiło wystarczającej podstawy do uznania osiągnięcia celu Projektu określonego we wniosku o dofinansowanie i zapewnienia trwałości efektów Projektu.

(Dowód: akta kontroli str. 12-132, 249-254, 281-288, 304-305, 398-406, 557)

Na dzień odbioru linia technologiczna nie osiągała zakładanej wydajności produkcji peletu, natomiast w ramach czynności kontrolnych PARP dotyczących jej funkcjonowania wyjaśniano konieczność modyfikacji linii technologicznej z uwagi na nieprawidłowości w wypełnianiu umowy o dostawę innowacyjnej linii technologicznej i zawarcia ugody z 12 lutego 2013 r. o odszkodowanie w wysokości 360 000 euro z tego tytułu⁵³. Dnia 10 lutego 2014 r. w nawiązaniu do przesłanych już wyjaśnień/uzupełnień poinformowano beneficjenta o konieczności złożenia dodatkowych wyjaśnień i dokumentów, w tym dotyczących nieprawidłowości w wypełnieniu umowy o dostawę innowacyjnej linii technologicznej. Beneficjent w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne z 26 maja 2014 r. z kontroli RIF jedynie zadeklarował prawidłowe wykorzystywanie sprzętu i linii technologicznej oraz jej modernizację.

(Dowód: akta kontroli str. 12-132, 286-305, 559-560, 745)

NIK nie kwestionuje faktu nierozwiązania umowy o dofinansowanie ww. Projektu.

Kontrola NIK ustaliła, że Projekt został uznany przez PARP za zrealizowany, gdyż potwierdzono wykonanie jego zakresu rzeczowego i wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (produkcja peletu), co oznaczało osiągnięcie tzw. innowacyjności produktowej. Natomiast ocenę tzw. innowacyjności procesowej dotyczącej linii technologicznej oparto jedynie o ocenę stosowania rozwiązania technologicznego na świecie na podstawie danych zawartych we wniosku o dofinansowanie. Mianowicie, zadanie polegające na instalacji innowacyjnej linii technologicznej zostało ocenione pod kątem zgodności okresu stosowania technologii wdrażanej w ramach Projektu z opisem we wniosku o dofinansowanie co do zgodności stopnia rozprzestrzeniania wdrażanej w ramach Projektu technologii

---

⁵² W ramach ww. kontroli nie wykazano osiągnięcia wskaźnika za rok 2012 – wartość przychodów z eksportu z tytułu realizacji Projektu.

⁵³ O czym beneficjent nie poinformował PARP w terminie 14 dni, informacja ta zawarta była w sprawozdaniu zarządu z działalności Spółki za 2012 r.

w danej branży w świecie. W ocenie efektów innowacyjności na zakończenie realizacji Projektu, ani w okresie utrzymania trwałości Projektu przez okres trzech lat od dnia zakończenia jego realizacji, nie dokonano oceny prawidłowości funkcjonowania faktycznie zainstalowanej w zakładzie granulacji biomasy linii technologicznej do produkcji peletu i urządzeń firmy Amandus Kahl GmbH & CO KG z Niemiec, mimo podejmowanych prób przez PARP i RIF przeprowadzającą kontrolę na zlecenie PARP. W wyniku kontroli trwałości Projektu, potwierdzono jedynie funkcjonowanie linii technologicznej, która jednak wymagała modyfikacji z powodu odstępstw technicznych od pierwotnie zakładanych, co potwierdził sam beneficjent w pismach z 18 marca 2014 r. i 26 maja 2014 r. kierowanych do RIF. PARP przyjęła, że skoro linia technologiczna funkcjonowała w okresie trwałości Projektu to nie doszło do zaprzestania działalności produkcyjnej ani do zmiany charakteru własności elementu infrastruktury produkcyjnej, a tym samym nie doszło do znaczącej modyfikacji Projektu i nie naruszono warunku utrzymania jego trwałości. W okresie trwałości PARP stwierdziła jednak nieosiągnięcie wszystkich celów Projektu określonych w umowie o dofinansowanie, w tym wskaźników rezultatu (np. wskaźnika eksportu peletu, wzrostu produkcji oraz wartości przychodów).

Według interpretacji przyjętej przez PARP⁵⁴, rozwiązanie umowy po rozliczeniu Projektu byłoby możliwe tylko wtedy, gdyby nastąpiło naruszenie warunków utrzymania trwałości Projektu (§ 7 ust. 1 i 2 umowy)⁵⁵ lub gdyby nastąpiła zasadnicza modyfikacja Projektu w rozumieniu art. 57 ust. 1 *rozporządzenia 1083/2006* (§ 8 ust.1 umowy)⁵⁶. Ocena naruszenia trwałości Projektu lub stwierdzenie zasadniczej modyfikacji możliwa jest tylko wtedy, gdy upadłość wynika z tzw. „oszukańczego bankructwa” i to prawomocnie potwierdzonego, a nie wtedy, gdy nie wynika z czynów niezgodnych z prawem⁵⁷. PARP przyjęła, że powyższych okoliczności niezachowania trwałości Projektu nie można uznać za nieprawidłowość, w związku z czym nie ma konieczności odzyskiwania od upadłego podmiotu środków przyznanych w ramach pomocy publicznej w pełnej wysokości.

3. Kolejnymi aneksami do umowy o dofinansowanie⁵⁸ przedłużano okres kwalifikowalności wydatków (wraz ze zmianą Harmonogramu rzeczowo-finansowego realizacji Projektu i Harmonogramu płatności), a mimo to występowały opóźnienia w rozliczeniu poszczególnych zadań Projektu. W konsekwencji dopiero czwartym wnioskiem o płatność pośrednią rozliczono większość zadań realizowanych w ramach Projektu, na kwotę 7 105 227,25 zł. Nie rozliczono jednak 10 zadań objętych wnioskiem o płatność na planowaną kwotę 2 053 149,97 zł. Ostatecznie zadania te zostały rozliczone w ramach piątego wniosku o płatność końcową po przeprowadzeniu kontroli na zakończenie realizacji Projektu. Według

---

⁵⁴ Pismo z dnia 31 lipca 2013 r. znak DWI/14.5/512/22-009/08/AB/13 (7419) skierowane do beneficjenta w odpowiedzi na informację o wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki. Pismo oparte o interpretację Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności w piśmie z 21 lutego 2013 r. znak: DKI-V-82342-4-PN/13 skierowanym do Zastępcy Prezesa PARP.

⁵⁵ Zgodnie z § 7 ust. 1 i 2 umowy o dofinansowanie beneficjent był zobowiązany osiągnąć założone cele określone we wniosku o dofinansowanie, zapewnić trwałość efektów projektu i utrzymać inwestycję na terenie województwa, w którym została zrealizowana, przez okres trzech lat od dnia zakończenia realizacji Projektu.

⁵⁶ Ogłoszenie upadłości beneficjenta może stanowić naruszenie warunku utrzymania trwałości Projektu, w świetle postanowień wynikających z § 8 ust. 1 *umowy o dofinansowanie*, według którego beneficjent nie może dokonywać zasadniczych modyfikacji Projektu w rozumieniu art. 57 ust. 1 *rozporządzenia 1083/2006*, pod rygorem rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym (§ 12 ust. 3 pkt 7 *umowy o dofinansowanie*).

⁵⁷ W tym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości nie był prawomocnie rozpatrzony w wyniku odwołania Spółki.

⁵⁸ Aneksami: nr 6 z 8 kwietnia 2011 r., nr 7 z 28 czerwca 2011 r., Nr 8 z 8 sierpnia 2011 r., Nr 9 z 1 grudnia 2011 r., Nr 10 z 27 stycznia 2012 r. i Nr 11 z 20 marca 2012 r.

zestawienia realizacji wskaźników produktu sporządzonego przez Widok Energia sp. z o.o. w rozliczeniu końcowym w 100% zrealizowano jedynie 15 wskaźników produktu na 23 oraz trzy wskaźniki rezultatu na 12, przy czym nie osiągnięto w ogóle zakładanych wskaźników rezultatu: nawiązanie trwałej współpracy z jednostką badawczo-rozwojową i wartość przychodu z tytułu eksportu peletu.

Umowa o dofinansowanie była tak skonstruowana, że po rozliczeniu inwestycji w formie płatności końcowej nie ma w zasadzie możliwości rozwiązania umowy o dofinansowanie, chyba że nastąpiła zasadnicza modyfikacja Projektu, a przez to naruszenie warunku utrzymania jego trwałości. Zatem nie powinno się koncentrować czynności kontrolnych na końcowym rozliczeniu inwestycji, w sytuacji przedłużania realizacji Projektu i opóźnień w rozliczaniu wykonania poszczególnych zadań. W ocenie NIK, celowe było w tym konkretnym przypadku, przeprowadzenie kontroli sprawdzających na miejscu u beneficjenta obejmujących trzeci i czwarty wniosek o płatność pośrednią, choć nie było to bezwzględnie wymagane według obowiązujących procedur.

(Dowód: akta kontroli str. 5-11, 541, 784-835)

4. NIK zwraca uwagę, że w ramach pierwszej kontroli RIF na miejscu w dniach 12-13 października 2010 r. Informacja pokontrolna została przekazana beneficjentowi z opóźnieniem, a ponadto nie wypełniono tabeli kontroli wskaźników Projektu.

Kontrola doraźna/sprawdzająca w zakresie trwałości projektu zlecona RIF przez PARP pismem z 27 listopada 2014 r. zakończyła się Informacją pokontrolną z 10 grudnia 2014 r. która nie została przekazana do PARP pomimo terminu 14 dni na przekazanie tej dokumentacji. RIF uzyskała 20 i 21 stycznia 2015 r. odpowiedź Spółki na pismo pokontrolne wraz z dokumentacją (10 załączników). RIF pismem z 21 stycznia 2015 r. skierowanym do PARP sugerowała zakończenie czynności kontrolnych ze skutkiem negatywnym (rozwiązanie umowy), pomimo iż otrzymała odpowiedź Spółki wraz z dokumentacją. W odpowiedzi z 10 lutego 2015 r. PARP pouczyła RIF, że opinia RIF w ramach procedury „Kontrola trwałości projektu (PARP/RIF) nr PR-POIG-22” powinna zawierać uzasadnienie ze wskazaniem naruszonych postanowień umowy oraz stwierdzonych nieprawidłowości. W przypadku rekomendacji rozwiązania umowy należy powołać się na zapisy umowy oraz wskazać okoliczności i dokumenty będące podstawą rekomendacji RIF. W uzasadnieniu RIF powinna odnieść się do ustaleń dokonanych w dniu kontroli oraz zebranego materiału w sprawie. Jednocześnie w przypadku przekazania przez Spółkę wyjaśnień i dokumentów po zatwierdzeniu raportu z kontroli, RIF powinna zweryfikować dokumenty w powiązaniu z ustaleniami dokonanymi na kontroli i zakresem zaleceń pokontrolnych wskazanych w informacji pokontrolnej oraz dokonać aktualizacji swojej rekomendacji.

RIF polemizowała z zaleceniem PARP z 10 lutego 2015 r. dotyczącym przekazania zatwierdzonego ostatecznie raportu z kontroli do PARP, gdyż oznaczałoby to konieczność przerwania czynności w ramach przeprowadzanej kontroli uzupełniającej w zakresie działania linii technologicznej. RIF w piśmie do PARP z 24 lutego 2015 r. potwierdziła wynik negatywny czynności kontrolnych i przesłała projekt pisma wypowiedzającego umowę o dofinansowanie – w którym wskazano zapisy umowy oraz okoliczności i dokumenty będące podstawą rekomendacji RIF. Po raz kolejny 31 marca 2015 r. RIF przedstawiła Wynik czynności kontrolnych potwierdzający nieprawidłowości w rozumieniu *rozporządzenia 1083/2006* bez pełnej weryfikacji wyjaśnień i przedkładanych dokumentów przez beneficjenta. RIF rekomendowała rozwiązanie umowy z powodu stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie wykorzystania środków trwałych, wobec potwierdzenia funkcjonowania linii technologicznej, jednak bez sprawdzenia zachowania wymaganych parametrów

technicznych tej linii z punktu widzenia spełnienia głównego celu Projektu tj. spełnienia wymogów innowacyjności produktowej (produkcja peletu) i procesowej (produkcja przy wykorzystaniu innowacyjnej linii technologicznej).

W ocenie NIK, nie wiadomo było na dzień zakończenia kontroli czy linia technologiczna do przerobu biomasy wykazywała zakładane parametry techniczne wydajności z powodu jej wadliwości wobec niezrealizowania najważniejszych wskaźników rezultatu (wartość przychodów z eksportu peletu, wzrost przychodów w wyniku realizacji Projektu, wzrost produkcji), a także wpływu wytwarzania peletu na ochronę środowiska. Gdyby technologia innowacyjna okazała się wadliwa bez możliwości jej odpowiedniej modyfikacji to wątpliwość budzi, czy w ogóle umowa o dofinansowanie nie powinna być rozwiązana choćby z tego tytułu, z powodu realizowania Projektu w sposób sprzeczny z postanowieniami umowy.

W ocenie NIK, w takim przypadku nie można było jednak zarzucić nieprawidłowości w realizacji Projektu jako całości, gdyż jedynie środki trwałe nie związane bezpośrednio z inwestycją znajdowały się poza terenem realizacji Projektu.

(Dowód: akta kontroli str. 152-176, 354-365, 367, 369-397, 400-403)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki, w zbadanym zakresie.

4. Dochodzenie zwrotu dofinansowania

Opis stanu faktycznego

Zwrot dofinansowania w trybie i na zasadach postępowania egzekucyjnego, zastrzeżono w umowie o dofinansowanie w sytuacji, gdy dofinansowanie zostało wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur obowiązujących przy realizacji Projektu, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

PARP, pismem z 19 stycznia 2015 r., poinformowała Spółkę o wynikach kontroli stwierdzającej nieprawidłowości w realizacji Projektu w okresie jego trwałości i jednocześnie wezwała w terminie 14 dni do zwrotu nieprawidłowo wydatkowanej kwoty 2 718 562,35 zł wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych od dnia przekazania środków, wypłaconych w ramach II, IV i V wniosku o płatność z tytułu użytkowania przez osoby trzecie maszyn zakupionych ze środków dofinansowania. Wobec braku zwrotu żądanego dofinansowania PARP pismem z 12 lutego 2015 r. zawiadomiła Spółkę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków pochodzących z umowy o dofinansowanie.

W odpowiedzi do PARP Spółka pismem z 2 marca 2015 r., wskazała na załamanie się rynku OZE na przełomie roku 2012/2013 i zapowiedziała podjęcie programu restrukturyzacyjnego. Spółka przekazała PARP jeszcze wyjaśnienia 15 kwietnia 2015 r. i 15 września 2015 r. w związku z postępowaniem administracyjnym w sprawie zwrotu części środków i kontrolami RIF na miejscu.

Ostatecznie zwiększono kwotę do zwrotu o 257 052,90 zł z tytułu pozostawiania dwóch sztuk ładowarek w stanie niesprawnym i wysłano kolejne wezwanie PARP z 25 września 2015 r. do zwrotu środków łącznie z poprzednimi w kwocie 2 975,615,25 zł.

Decyzja PARP z 19 listopada 2015 r. zobowiązywała Spółkę do zwrotu środków w łącznej kwocie 2 975 615,25 zł. W wyniku odwołania Spółki z 7 grudnia 2015 r. do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, decyzją z 22 kwietnia 2016 r.⁵⁹ Minister

⁵⁹ Ze sprostowaniem postanowieniem z 29 kwietnia 2016 r.

Rozwoju utrzymał w mocy rozstrzygnięcie o obowiązku zwrotu środków. Minister Rozwoju uznał, że nie zachowano zasady trwałości Projektu, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 2⁶⁰ umowy o dofinansowanie, czym naruszono określone w art. 184 *ustawy o finansach publicznych*⁶¹ procedury obowiązujące przy realizacji Projektu, a tym samym naruszono prawo wspólnotowe. Choć PARP uprawniona była do rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym oraz żądania zwrotu całości wypłaconego dofinansowania wraz z odsetkami na podstawie § 13 ust. 1 w zw. z § 12 ust. 3 pkt 13 umowy o dofinansowanie, to PARP dokonała miarkowania wysokości określonego do zwrotu dofinansowania, gdyż trwałość efektów Projektu była oceniana w odniesieniu do poszczególnych składników, a nie w odniesieniu do całego Projektu. Jednocześnie nie potwierdzono pobrania środków dofinansowania nienależnie lub w nadmiernej wysokości i w tym zakresie decyzja PARP została uchylona.

Dnia 28 kwietnia 2016 r. nastąpiło zgłoszenie wierzytelności PARP do Sądu Rejonowego Gdańsk Północ w Gdańsku w kwocie łącznej 4 325 264,75 zł. PARP nie posiadała informacji o uwzględnieniu tej wierzytelności w ramach postępowania upadłościowego. Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Prezesa PARP⁶² mimo, że okres trwałości projektu upłynął 15 czerwca 2015 r., to w sytuacji powzięcia informacji i dowodów potwierdzających wystąpienie nieprawidłowości o charakterze karnym w trakcie realizacji Projektu lub w okresie trwałości, mogą powstać przesłanki do zwiększenia kwoty należności do zwrotu wobec Widok Energia sp. z o.o.

(Dowód: akta kontroli str. 350-353, 366, 371, 398-399, 404-406, 411-493, 497-499, 512-521, 1137-1145)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli nie dokonuje oceny w opisanym powyżej zakresie, gdyż działalność kontrolowanej jednostki w zakresie dochodzenia należności jest na wstępnym etapie, a efekty postępowania są niezależne od PARP.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*⁶³, wnosi o rozważenie możliwości dochodzenia należności publicznych przeciw członkom zarządu spółki Widok Energia sp. z o.o. w przypadku bezskuteczności postępowania o odzyskanie należności od Spółki lub nieuzyskania zaspokojenia roszczeń Skarbu Państwa w całości.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁶⁰ Przepis ten stanowi: Beneficjent zobowiązuje się zapewnić trwałość efektów Projektu i utrzymać inwestycję na terenie województwa, w którym została zlokalizowana, przez okres (...) 3 lat od dnia zakończenia realizacji Projektu, przy czym nie jest niezgodna z warunkiem utrzymania inwestycji wymiana przestarzałych instalacji lub sprzętu w związku z szybkim postępem technologicznym (...).

⁶¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).

⁶² Pismo z dnia 5 stycznia 2017 r. znak DWI.6.6.22.009.08.2017.HG(111/146).

⁶³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524. Dalej: *ustawa o NIK*.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 czerwca 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
/ - / Sławomir Grzelak